

Fiziksel Bereler, Duygusal Yara İzleri ve Aşk Isırıkları: Kadınların Erkek Şiddeti Deneyimleri

Michelle Jones- Jeff Hearn*

Çev.: Murat Göç**

İnsan bedenindeki izlerin teşhis edilebilen birçok toplumsal ve kamusal anlamı bulunur (Lingis, 1984: 22). Şiddeti de içerenler dahil olmak üzere, “bedene yazı yazmanın” ve toplumsal izlerin çeşitli şekilleri, birçok farklı kültürel bağlamda uygulanır. Bu bölüm, partneri ya da eski partneri olan erkekten şiddet gören kadın şiddet mağdurunun bedenini mercek altına almaktadır. Morarmalar ya da aşk ısırıkları gibi fiziksel izlerin ve bedenin içinde ve beden üzerinde kendini gösteren duygusal yaraların kişisel ve toplumsal anlamlarını analiz eder. Erkeklerin tanıdıkları kadınlara uyguladıkları şiddet, acil dikkat gerektiren bir toplumsal sorundur; kadınlar, erkek şiddeti mağdurlarının çok önemli bir kısmını oluşturmaktadırlar (Taft et al., 2001; Kimmel, 2002). Erkekler, özel ilişkilerinde, planlanmış, tekrarlanmış, ağır, fiziksel olarak zarar verici, kendini savunmaya dönük olmayan, önceden tasarlanmış, misilleme olarak düşünülmemiş ve cinsel şiddet olarak kabul edilebilecek her türlü şiddet eyleminin failidir. Bunun yanında, erkekler yine kişiler arası şiddet sayılabilecek bir çok ekonomik, kolektif, kurumsal, organize ve askeri şiddetin de baş sorumlusudur (Hearn and McKie, 2008).

Bryan Turner (1996: 233), bedenlerin kontrolüne ilişkin herhangi bir çalışmanın öncelikle kadın bedeninin kontrolünü ele aldığını öne sürer; bu nedenle, beden sosyolojisi aynı zamanda patriarkinin

---

* *Sex, Violence, and The Body: The Erotics of Wounding*. Burr, V., Hearn, J. (Eds.). Palgrave. S. 53-70

** Yrd. Doç.Dr., Pamukkale Üniv ersitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

incelendiği bir alandır. Biz de bu kapsamda, şiddet içeren heteroseksüel birlikteliklerde yaşanan şiddetin mağduru ya da hedefi olan kadın bedenindeki bedensel izlere odaklanıyoruz.

Elizabeth Grosz, “bedendeki izlerin, bir fiziksel anlam setini ortaya çıkaran” ve bu sebeple de bir derinlik ya da toplumsal anlam taşıyan “semptomlar, göstergeler ve ipuçları olarak okunabileceğini” ifade etmektedir (Grosz, 1994: 139). Grosz, “kapanan yaralar ve kesikler, bedeni, kamusal, kolektif, toplumsal bir kategori, bir toplumsal gruba dahil etme ya da üyeliğin izleri” olarak tanımlar; bu izler “toplumsal ihtiyaçlar, gereksinimler ve aşırılıklardan bir harita meydana getirirler” (Grosz, 1994: 140). Bu tür izler, “tüm özneleri, cinsiyet, sınıf, kültür ve yaş temelinde kodlamalara, toplumsal konularına ve ilişkilerine göre farklı farklı biçimlerde birbirine bağlar” (Grosz, 1994: 141). Bu süreçler fiziksel zararı ve daha da ötesini içerir; zira, bu izler kadınların zarar görmüş, şişmiş ve yaralanmış bedenlerinin ve hayatlarının hem içinde hem de dışındadır.

Şiddet dolu birlikteliklerde, kadınların bedenleri darbelere maruz kalır, ısırılır, yaralanır; saçları çekilir; elbiseleri yırtılır, bedenlerine vurulur, itilip kakılır, yumrukla, tekme ile vurulur, çimdirilir, boğazları sıkılır, kafa ile vurulur ve cinsellik ya da cinsel eylemler güç ve zor kullanarak yerine getirilir (Jones, 2004). Erkekler için, yaralar, izler, ve “aşk ısırıkları” keyif için yapılmış bir mücadelenin (Messner, 1990) ya da cinsel arzunun (Alapack, 2007) kahramanlık dolu imgeleri olarak görülebilir; kadınlar için bu izler daha çok bir mağdurluk halini veya hafifmeşrep cinsel ilişkileri işaret eder (Alapack, 2007; Alapack et al., 2005; Tea, 2002). Kadınların bedenlerindeki berelenmeler, fiziksel ve duygusal yaralar ve “aşk ısırıkları” onların ya hafifmeşrep/mağdur ya da fiilen direnc gösteren kişiler olduğunu gösterir; bu dirence kadınların kendilerine atfedilen bu rollere karşı direnci de dahildir.

Erkek şiddeti yüzünden oluşmuş kadın bedenindeki izlerin varlığı, kadınların şiddetin, tacizin ve yaralamanın “izlerini” nasıl deneyimlediği gibi özel toplumsal ve kültürel anlamları vardır.

Bu bölümün organizasyonu, Grosz'un (1994) "dışarıdaki içerisi (outside-in)" ve "içerideki dışarı (inside-out)" kavramları üzerine kuruludur. *Volatile Bodies* kitabında Grosz, özneyi oluşturan zihin (içerisi)/beden (dışarı) ve düşünsel/fiziksel ikili karşıtlığını bozar. Bedenin hem içinin hem de dışının değer gördüğü bir yeniden inşa fikrini ortaya koyar - "her zaman birbiri ile uyumlu bir şekilde bir araya gelmeyen ve birbirini desteklemeyen ve birbirine kaynaşmayan iki yüzey; iki yüzey arasındaki buluşma noktası, bu etkileşim her zaman bir iktidar sorunu olmuştur (Grosz, 1994: 189).

Dışarıdaki içerisi kavramı, beden yüzeyindeki toplumsal izlerin ve bu izlerin nasıl bir ruhsal içsellik ve derinlikle yaratıldığına odaklanır. Dışarıdaki içerisi, beden yüzeyindeki fiziksel güç kullanımından kaynaklanan gözle görülen fiziksel yaralanma izleri ve bu yaralanmanın kadın üzerindeki psikososyal etkileri bağlamında ele alınır. İçerideki dışarı kavramı ise, bireyin ruhsal dünyasının bedenin yüzeyinde, dışarısında, nasıl kendisi gösterdiğinin ifadesidir. İçerideki dışarı burada öncelikli olarak, sözlü ya da duygusal şiddet ve duygusal anlamda zedelenme gibi fiziksel olmayan şiddet deneyimlerine işaret eder. Bu tür yaralanmalarda, bedenin dışında görünür hiçbir fiziksel işaret ya da yaralanma yoksa da, en azından Batı kültüründe yaralanma bedenin içinde algılanır ya da deneyimlenir. Bu durum kadın şiddet mağdurunun, partnerlerinin sözlü ve psikolojik tacizlerinin bedenlerini nasıl etkilediği ve bedenin yüzeyinde görünür hale geldiğini kendi kendine değerlendirdiği bir psikosomatik hastalık vakası olarak ele alınabilir.

Fiziksel Zedelenmeler, Duygusal yaralar ve "Aşk Isırıkları"

Aşk ısırığı vakaları, bir başka kişinin dudakları ile uyguladığı, bazı durumlarda niteliği tam kestirilemeyen fiziksel/cinsel zor kullanma sonucu ortaya çıkar. Tendeki bu izler, farklı içsel anlamlar taşıyabilir ve durumun tanımlaması (daha önceleri gerçekleşmiş) cinsel birliktelikler ve şiddetin varlığı ile daha da karmaşık bir hale gelebilir. Bu türden içsel anlamlar, cinsel ilişkiler (ve cinsel ilişkinin yokluğu) ve şiddet (hatırlanan, gerçekleştirilmiş ya da

potansiyel şiddet de dahil) yolu ile beden ve ten üzerinde kendisini gösterebilir. Bu bağlamda, bu bölüm, bedenin yüzeyini mercek altına alır; içeriden gelen mesajların kadının bedeninin dışında kendisini nasıl gösterdiğinin, ve bu sürecin karmaşık ilişkiler ağının izini surer. Ama öncelikle, bu mesele hakkındaki birincil verilerin nasıl toplandığına ilişkin birkaç söz söylemek gerekir.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada benimsenen yöntemsel yaklaşım, feminist, post-yapısalcı ve diğer yorumsal yaklaşımların bir araya getirildiği çoklu paradigmatik yaklaşımdır (Reinharz, 1992; Neuman, 1997). Bu yöntem, bireylerin deneyimlerinin inşasında dilin etkisine odaklanarak (Gavey, 1989), anlam üretmek için yorumlamayı kullanarak (Neuman, 1997), bağlamın deneyimi anlamadaki önemi (Allen and Baber, 1992) ve niteliksel yöntemlerin değerini (Patton, 1980) göz önüne alarak kadınların erkek şiddeti deneyimlerini anlamayı gerektirmektedir.

Bu bölümün üzerine kurgulandığı mülakatlar, ev içi şiddetin failleri için oluşturulan erkekler programı grupları üzerine yürütülen bir değerlendirme araştırması kapsamında Michelle Jones tarafından gerçekleştirildi. Erkeklerin grup değerlendirmesi için etik onayların kapsamı doktora araştırma projesi (Jones, 2004) ve buradan çıkacak yayınlar için veri kullanımını da içeriyordu. Bu çalışma, şiddetin faili olarak erkeklerin kendi deneyimlerini (cf. Hearn, 1998) ve partnerleri olan kadınların da şiddetin mağduru olarak kendi deneyimlerini (cf. Hanmer, 1996) kayda geçirmesine olanak tanımıştır. 1996 yılında Avustralya'nın Metropolitan Adelaide'de (öfke yönetimi grubundan ziyade) "faillik sorumluluğu" modeli ile yürütülen ve sadece erkeklerden oluşan bu 11 grup çalışmada yer almayı kabul ettiler. Bu grupların dokuzu, katılımcılara hiçbir maddi yük getirmeyen toplum sağlığı merkezlerinde toplanıyordu; ikisi ise katılım için ücret isteyen bir tavsiye ve danışmanlık merkezi olan Relationships Australia merkezinde bir araya geliyordu. Tüm grup liderleri, katılımcı erkekleri değerlendirme çalışmasına katılmaları için güçlü bir şekilde teşvik

ettiler. Nihayetinde, erkekler mülakat yapıp yapmamaya kendileri karar verdiler. Erkek gruplarının ilk toplantısında erkeklerden (eski) partnerlerinin iletişim bilgileri istendi. Daha sonra, her kadına teker teker çalışmaya katılmak isteyip istemedikleri soruldu ve bu çalışmanın gönüllü, mahremiyete önem veren ve partnerlerinin müdahalesinden bağımsız bir çalışma olduğu aktarıldı.

Erkekler (failler) ve kadınlardan (mağdurlar-travma mağdurları) üç ayrı seferde hem anketi doldurmaları hem de yüz yüze görüşmeye katılmaları istendi. Bu şekilde çalışmaya 66 erkek ve 42 kadın katıldı. Çalışmaya katılan erkeklerin tümü, erkek gruplarında ilk gece toplantıya katılanlar kişilerdi. Erkek gruplarının ilk iki haftasında, 12 haftalık erkek çalışma grubunu tamamlamalarından iki hafta sonra ve grup çalışması bitiminden 18 ay sonra mülakatlar yapıldı. Mülakatlar yarı-yapılandırılmış mülakatlardı ve 15 dakika ile 2 saat arasında sürdü. Çalışma sonucunda, Nisan 1996 ile Mayıs 1998 arasında 259 mülakat gerçekleştirildi. Böylesi hassas konularda gerçekleştirilen uzun vadeli çalışmalarda çoğu zaman olduğu gibi, bir mülakattan diğerine önemli ölçüde yüksek bir çalışmayı bırakma oranı vardı.

Bu mülakatlarda, çalışmanın büyük oranda tanımlanmış genel özelliklerini en iyi temsil eden alıntılar seçildi. Eğer imkan varsa, mülakat yapılan kişinin kullandığı tam sözcük neyse o kullanıldı; bazı durumlarda, mahremiyeti korumak ya da söyleneni netleştirmek için kare parantez içinde bazı ilave kelimeler kullanıldı. Bu birinci veri, diğer benzer çalışmalardan elde edilen araştırma verileri ile desteklendi ve bir bağlama oturtuldu (örneğin, Hearn, 1998).

Dışarıdaki İçerisi: Fiziksel Zedelenme Deneyimleri ve Anlamları

Fiziksel şiddet, açık yaralar ve zedelenme gibi birçok farklı fiziksel zarar ile sonuçlanabilir. Zedelenmeler, kelimelere gerek olmadan şiddetin varlığını gözler önüne serer. Ten yüzeyindeki görünür işaretlerdir, açık toplumsal anlamları ve çıkarımları vardır; yaralanma,

zarar verme, ve yaralama sonucu meydana gelirler; kişinin kendi kendine yaptığı yaralanmalar da olabilir, kaza ile ya da bilerek yapılmış da olabilir.

Zedelenmeler “bölgesel kılcal damarların patlaması ve kırmızı kan hücrelerinin sızması ile sonuçlanan yumuşak dokunun travmatik yaralanması” olarak tanımlanırlar. Deri yüzeyinde, üzerine bastırıldığında rengi değişmeyen kırmızısı-mor renk değişikliği olarak gözlemlenebilir (MedicineNet.com, 1996). Zedelenmeler renkli de olabilir, kırmızı, siyah, mavi, mor, yeşil ve sarı renkli de olabilir. Günümüzde zedelenmelerle ilgili gittikçe gelişen ve zenginleşen bir adli tıp bilgi birikimi var (örneğin, Randeberg et al., 2007). Bu birikim, tıbbi personelin yaralanmanın ne kadar önce olduğunu tahmin etmelerine (zedelenmenin rengini inceleyerek), nasıl olduğuna dair tahminlerde bulunmalarına (iddia edilen suçun yara ile uyuşup uyuşmadığına bakarak) ve yaralanmanın ciddiyeti hakkında yargıya varmalarına yardımcı olur (Ohshima, 2000; Schwartz and Ricci, 1996). Adli tıp uzmanları, tecavüz mağdurlarını muayene ederken, kadının bedeninin yüzeyinin bir haritasını çıkarırlar. Tüm izler, zedelenmeler, yaralar ve yaralanmalar birer kanıt olarak kayıt altına alınır. Bedene verilen zararın tarihçesi belgelenir ve ihtiyaç duyulması halinde yasal süreçler boyunca birer delil olarak kullanılır. Kadının bedeni, zedelenmelerin ve yaralanmaların yazıldığı bir metin olarak düşünülür. Bu metnin yorumları farklı profesyonel, mesleki ve diğer söylemlere göre değişiklik gösterse bile, bu kadın bedeninin bir metin olduğu gerçeğini değiştirmez. Zedelenmeler farklı şekillerde okunabilir ve öz gözetimin farklı formlarını akla getirebilir. Bazıları, bir akrabanın, tanıdığın ya da yabancıların görmesini engelleyen giysilerin örtüsü altında gizlenmiştir. Bedensel izleri kapatmak için giysilerin bilinçli olarak giyilmesi, öz gözetimin bir aracıdır. Bazı zedelenmeler, örneğin, kolların parmaklarla sıkı bir şekilde kavrandığını gösteren izler – beden üzerinde zor kullanıldığını doğrudan gösteren izler olmasına rağmen- başkaları tarafından görüldüğünde sessizlikle karşılanabilir.

Morarmış bir göz gibi apaçık zedelenmelere maruz kalmış kadınlar ise nadiren dışarıya insan içine çıkarlar. Bu durumda hem kadınlar hem de erkekler, dışarı çıkmamak ve insanlara görünmemek için kendilerine has nedenler uydurabilirler. Rosa, partnerinin şiddet dolu bir saldırısı sonrası insanların bakışlarından kaçınmak için davranışlarını değiştirmenin ve evde kalmanın gerekli olduğunu hissetmiştir. O günleri şöyle hatırlıyor:

Bana koridorda kafa attı ve burnumu kırdı, yere düştüm...
İşe gidemedim, burnum bu şekilde iken gidemezdim. Enkaz gibi görünüyordum. İş yerini aradım ve “İşe gelemiyorum” dedim.

Rosa utanmıştı ve mahçup olmuştu: iş arkadaşları ile yüzyüze gelmek, sorgulanmak ve didik didik edilmek istemiyordu. Bu durumun nasıl oluştuğunu açıklayacak konumda olmak ya da ne olduğu ile ilgili yalan söylemek istemiyordu. Rosa öz gözetim yapıyor ve partnerini korumak için davranışlarını kısıtlıyordu. Görüşülen kadınlardan başka bir tanesi, Jan, partneri gözünü morarttığına çocuğunu okula bırakmak istemediğini ve insanların gözünden uzak, evde oturmayı tercih ettiğini hatırlıyor.

Foucault (1991: 212) ‘disiplin süreçlerinin yalnızca kapalı kurumlarda değil aynı zamanda toplumun her yanına dağılmış izleme merkezleri tarafından oluşturulduğunu’ söylemektedir. Jan’ın durumunda, Jan “izleme merkezlerinin”, çocuk istismarı konusunda bildirim yapmaları gereken ama kadına yönelik ev içi şiddet konusunda herhangi bir şüpheli durumu gözlemlemeyen okuldaki öğretmenlere ve diğer velilere kadar uzandığını hissetmişti. Bazı kadınlar için zedelenmeler, boğazın sıkılmasının bıraktığı izler ya da morarmış gözler, erkeğin şiddetini ve daha da özelde ilişkiyi sonlandırmakla ilgili bir şey yapmak için uyarı sinyalleridir. Jessica, “tartışmalar çok artmıştı, itip kakmalar çok artmıştı. Sanırım, gözümün morarması son noktayı koydu” demektedir. Emma da “boğazımı sıktığı için izler kalmıştı ve bu yaptığı son şey oldu” diye anımsıyor o anı. Bu her iki kadın için de, zedelenme, şiddetin çok ileri gittiğinin ve ilişkilerinin bitim noktasının yakın

olduğunun işaretiydi. Birçok kadın, bedenlerinin zedelenmiş olmasının onlara sağladığı, şiddetin var olduğunu ve gerçek olduğunu onlara söyleyen bir meşruiyet hissinden bahsederler. Bazı kadınlar, eşlerine ya da partnerlerine neden oldukları zedelenmelerin şiddetini gösterir ve onlardan buna bir son vermelerini isterler. Böylelikle, sıklıkla uyguladıkları şiddeti reddeden erkekler, uyguladıkları muamelenin sonuçlarını ve derecesini görebilirler. İlk mülakatında Olivia şunları söylemişti:

Yine devam ediyordu yaptığına ve ona durmasını söyledim ve bana vurdu ve “canımı yakıyorsun” dedim. Ağlıyordum ve gidiyordu “aptal olma, sana zarar vermiyorum”. Benim canımı her yaktığında, kollarımda daha önceden olmuş zedelenmeler vardı ve “bunu ben yapmadım” derdi. Bana vururdu, ben de orada yatardım, bir bebek gibi kıvrılır yatardım ve ağlardım – hiç inanamıyorum. Yüzümde nabzımın attığını hissedirdim gerçekten de. Bunun için onu asla affetmeyeceğim. Ve gider aynada kendime bakardım. [üzgün bir şekilde] bunu yapabildiğine inanamıyordum. Sonra ona gidip “bak ne yaptın bana” derdim ve bana bakar ve ağlardı. Benim canımı yaktığını düşünmüyordu, sonra bana gelir ve “bu kadar, artık bitti” derdi ve ağlardı ve bana bir daha asla vurmayacağını söylerdi. Ah, bana sonradan yine vurdu ama o zamanki gibi değil. Yine de ondan korkarım.

Olivia'nın, partnerine vücudundaki zedelenmelerini göstermesi, utanma, suçluluk duygusu ve partnerinin tekrar şiddet davranışını tekrarlamayacağına ilişkin söz vermesi ile sonuçlandı. Partneri olan erkek, şiddetli davranışının bu sefer çok ileri gittiğini fark etmişti; ne yazık ki, tekrar vurmayacağına ilişkin verdiği söz tutulmadı, ama Olivia bir daha bu kadar şiddetli vurmadığını ifade etmişti. Olivia'nın benimle yaptığı üçüncü ve son mülakatta Olivia, bedenindeki bu zedelenmelerin nasıl ona, ilişkinin dışında bir destek aramak ve bir uzaklaştırma emri çıkarttırmak için bir meşruiyet duygusu verdiğini anlattı.

Kolumdaki zedelenmeler olmuştu. Yaptığını inkar etti. Kolumu öyle kavradıktan bir saat sonra ortaya çıktılar. Ben de onun için bir uzaklaştırma emir çıkarttırdım.

Kadınlara yönelik şiddet uygulayan erkeklerle Birleşik Krallık'ta yapılan bir çalışmada, bir erkek, kadının yüzüne nasıl zarar verdiğini ve kadının yüzünü gördüğünde, durumun kendisi için uygunsuz olduğunu düşündüğü için, bir hafta evde kalması gerektiğine karar verdiğini söylemiştir:

İki koca morarmış göz ve kırık bir burun. İnanamıyordum. İki hafta izin aldım. Kapıya birisi gelirse, kapıya gidip bakmak zorundaydım. Kimseyi içeri alamazdım. Çünkü yaptığımdan utanıyordum. Çocuk yardımı çekini almaya bile gidemedi. Ben gitmek zorunda kaldım. Onu eve kilitlemek zorunda kaldım ve anahtarları yanıma aldım. Birisi gelir diye onu eve kilitledim.

Erkeğin bakış açısından, erkek şiddet konusunda “çok ileri” gitmişti veya çok dikkatsiz davranmıştı. Belli bir noktada, bu durum, onu ev dışındaki kişilerle temas kurmaya ve bu kişilerle çatışmalar yaşamaya zorlamış ve onun için ilave sorunlar yaratmıştı (Hearn, 1998: 211). Bu açıdan bakıldığında, erkeğe göre şiddet, erkeğin gerekli gördüğünden daha çok fark edilebilir bir zarar vermeden uygulanabilir. Cheryl'in yüzünde izlerin, o ve partneri açısından toplumsal sonuçları da vardı. Kocası Doug'un uyguladığı şiddeti yakın erkek arkadaşı ile paylaşmaya mecbur kaldı. İzlerin sebebi sorulduğunda anlatmak zorunda kalmıştı ve arkadaşının tepkisini şöyle özetliyordu: “Bana, bunu yaptığını bildikten sonra onunla birlikte çalışabilecek miyim bilmiyorum...Yüzünde izleri gördükten sonra”. Arkadaşı “Onu öldüreceğim” demişti. Bu yorum, arkadaşının Doug'un uyguladığı şiddeti öğrendikten sonra birlikte çalışabilme ve vakit geçirebilme imkanlarını sorguladığını gösterir. Başka bir deyişle, Cheryl'in bedenindeki izlerin varlığı, çiftin diğer insanlarla etkileşimlerini ve ilişkilerini de değiştirmiştir.

Foucault için beden, iktidarın, bilginin ve direnişin oyunlarının oynandığı bir sahadır. Bu bağlamda, kadının bedeni, kadınların kendi bedenleri ve kadın bedeni üzerindeki tıbbi ve yasal bilginin arasındaki etkileşimin gerçekleştiği bir alandır. Bedenindeki zedelenme izleri, Chloe'nin tıbbi yardım alma isteğini cesaretlendirmiştir:

Beni o gece duvara çarptığında, ve [çocuklar] çılgık çılgığa bağıryorken, tek hissettiğim “buna daha fazla katlanamayacağım” olmuştu. Katlanamazdım. Bir yere tutunmak ve bir şeyler yapmak zorundaydım. Bir doktoru aradım çünkü çok kötü yaralanmışım ve kalçam zedelenmişti ve doktor bana “şimdi bir şey yapman gerek. Bir şey yapmasan bile, gidip nerede durduğunu bir düşünmen gerekiyor” dedi. Doktorla yaptığı konuşma, kocasından ayrılırsa olabilecekler ve daha sonra da erkek danışma grupları hakkında toplumsal güvenlik kurumundan bilgi alması için Chloe'yi güçlendirdi ve harekete geçirdi. Francine gibi diğer kadınlar için şiddetin şoku ve ciddiyeti onları hareketsiz kılmıştı, onları herhangi bir tıbbi yardım arayışından uzaklaştırmıştı. Francine olanları şöyle anlatıyordu:

Mutfak masasından bir sandalye çaktı ve üzerime sandalye ile yürüdü, sandalyenin dört ayağını yüzüme vurdu. Ellerim başımın üstünde kendimi koruyordum, ama başıma vurdu ve başımda, parmaklarımda ve parmak eklemlerinde çok büyük yaralar açıldı, kollarımda, bacaklarımda ve kalçamda kocaman ezikler oldu. Doktora gitmem gerekiyordu; çünkü, başımın tam arkasına ağır bir darbe almışım, neredeyse tam ortasına. Bu beni biraz endişelendirdi çünkü sersemlemişim ve başım dönüyordu ve bir kanama olmadığını umuyordum, çünkü... yani işte tam başının arkasına beyin köküne aldığın yaraların tehlikeli olabileceğini biliyordum ve kaygılanmışım. Ama donmuş gibi, felç olmuş gibiydim.

Francine “donmuş ve felç olmuş gibi” iken, Rosa da “çok zorlukla hareket ediyordu”. Hareketsizlik hissi, hem yaralanma

hikayelerinin bir parçasıdır, kadınların geçirdikleri fiziksel yaralanmaları tarif etmesine yardımcı olur, hem de yardım isteyememelerine sebep olur.

Bedensel zedelenmeler gibi fiziksel yara izleri de kadın bedenlerine şiddet “mağduru” damgasını vurur. Bedeninde taşıdığı yaralanma izleri, o/partneri ve çocuklar için şiddetin birer hatırlatıcısı gibidirler. Kadınların (ve erkeklerin) iş ya da toplumsal bağlarını sınırlar. Bedensel zedelenmeler ayrıca fiziksel şiddetin meydana geldiğinin de kanıtıdır. Beden yüzeyindeki zedelenmeler hem tıbbi hem de öz gözetim gerektirirler. Ciddi fiziksel istismarı takiben, kadınlar tıbbi yardım almak için acil servislere ya da aile hekimlerine başvurabilirler. Bu durumlarda, doktor, kadının bedenindeki zedelenmelerin ve yaraların tespiti için kadının bedenini inceleyebilir. Doktorlar, yaralanmaların nasıl olduğu konusunda kadının beyanını esas alır. Bir kadın bedenindeki yaralanmaların nasıl oluştuğunu bazen açıklayabilir bazen de açıklamayabilir. Kadının yaralanmanın kaynağını açıklamayı reddetme davranışı, kendisine mağdur rolü biçecek doktora ya da bedeninde yapılmasını istemediği herhangi bir tıbbi müdahaleye karşı bir direnç olarak anlaşılabilir. Kadın bedenindeki zedelenmeler ve yaralanmalar tıp mesleği açısından kadını bir mağdur olarak tanımlar.

Şiddet dolu bir ilişki içerisinde, kadının bedeni, erkek partnerinin yumrukları, ayakları, dizleri, başı ya da bedenin diğer kısımları ile kadın bedenine şiddetin dilini nakşettiği bir metindir ve böylelikle erkek bu bedensel metni yeniden yazar. Erkek partner şiddetinden kaynaklanan kadın bedeni yüzeyindeki zedelenmelerin belirli anlamları ve göstergeleri vardır. Fiziksel şiddetin görünür hatırlatıcılarıdır, öz gözetimi harekete geçirirler, toplumsal etkileşimi sınırlarlar, bir ilişkiyi sona erdirmeye kararını cesaretlendirmek için sembolik birer anahtardır, kadınları yardım istemek için harekete geçirirler ya da yardım isteme arzularının önüne geçerek onları hareketsiz kılar ve onları mağdur pozisyonuna sokarlar. Bundan sonraki bölüm, kadınların

bedenlerinin içindeki duygusal yara izlerini ve fiziksel olmayan bu şiddetin kadın bedeninin dış yüzeyinde ortaya çıkışını ele alır.

İçerideki Dışarısı: Duygusal Yaralanma Deneyimleri ve Anlamları

Yukarıda anlatılan kadın deneyimleri, bedensel zedelenmelerin yaralanmanın ciddiyeti konusunda birer kanıt sunduğunu ve şiddetin meydana geldiğini ortaya koyduğunu ifade eder. Bir zedelenme var ise, rıza sorgulanır ve bir zor kullanımının işaretleri vardır. Bedensel zedelenme, mağdura öznellik sağlayan değerli bir varlık haline dönüşebilir. Ancak tam tersine, Jackie duygusal örselenme deneyimini aktarırken, bedensel zedelenmelerin getirdiği meşruiyet duygusu olmadığı için mağdur konumunda olamayacağına inanmaktadır.

İşte gördüğünüz gibi, durumum net değil ve en çok da bundan nefret ediyorum. Sanırım eğer çok bariz bir şey olmuş olsaydı – yaralanmış olsaydım mesela – o zaman diyebilirdim ki ‘bak, işte olan bu’ ama sahip olduğum tek rehberim hislerim. Bedenimde hiç zedelenme yok ama içimde aynı şeyleri hissediyorum, içimde bir yerde kendimi çok yabancı gibi hissediyordum.

Jackie’nin ifadeleri, bedensel zedelenmelerin varlığının duygusal incinmenin temsiline olanak sağladığını ancak bedensel hasarın yokluğu ile meşru bir şekilde “mağdur” statüsü elde edemeyeceğini hissettiğini göstermektedir. Kadın bedeni yüzeyindeki zedelenmelerin herkes tarafından görülebilen izleri, kadın da isterse, ona bir mağdur statüsü sağlayacaktır. Jackie gibi bedenlerinde görünür zedelenme olmayan kadınlar, mağdurlaşma deneyimlerini sorgulayabilirler.

Bir yara izi, bedensel ya da duygusal veya her iki şekilde de kendini gösterebilir. Bu, hem deri yüzeyinde, iyileşmiş de olsa, bir yara, bir yanık, ya da bir hassasiyet sonrası bir yara izi hem de kişinin zihninde kişisel bir talihsizlik ya da nahoş bir deneyimin süregelen etkisi şeklinde olabilir. Fiziksel yara izleri, bir olayın kalıcı bir hatırasıdır. Yine de, belki

de şaşırtıcı bir şekilde, mülakatta görüşülen hiçbir kadın, bedenlerindeki fiziksel yara izlerinden hiç bahsetmediler, neredeyse hepsi fiziksel olarak yaralanmış olmaktan ötürü oluşmuş duygusal yara izlerinden bahsettiler. Ev içi şiddetten kaynaklanan yaralanmalar birçok farklı şekilde meydana gelebilir, yalnızca fiziksel şiddet değil, duygusal, sözel, toplumsal ve cinsel şiddet de bu kapsama girer. Fiziksel yara izleri, bedensel zararın oluştuğunun görünür kanıtlarıdır, bedenin dış yüzeyindedirler ama bir derinlikleri de vardır. Bedenin etten kemikten derinliklerine doğru delip geçerek ilerleyen bir müdahaleyi sembolize ederler. Bununla birlikte, duygusal yara izleri bedenin içindedir, çıplak gözle görünmez. Fiziksel ve duygusal yaraların bir ortak noktası, bedensel yaralanma ya da hasarın bedenin yüzeyinde ya da içinde kalıcı varlığıdır. Richard'ın sözlü şiddeti, Helen'i duygusal açıdan incitmişti. Helen partnerinin sözlü şiddetinin etkilerini şöyle tarif etmektedir: "Sinirleniyordum çünkü onu sevdiğimi söyleyemiyordum. Söyleyemiyordum çünkü böyle davranan birisini sevmezdim. Sürekli heyecanlı ve hareketli ve sonra kötü bir ruh halinde sürekli sessiz. Ben, onun gibi, ruh halimi bir düğme ile açıp kapatamıyordum. Sinirleniyordum çünkü "seni seviyorum, seni seviyorum" diyordu ve ben söyleyemeyince 'altı aydan beri-ya da işte 12 aydan beri, işte her neyse- seni seviyorum demedin ve bu benim canımı yakıyor' diyordu. 'Yani üzgünüm. Benim için çok önemlisin ama hissetmediğim bir şeyi söyleyemiyordum, çünkü beni çocukların önünde dövdükten ve bana 'orospu' dedikten ya da başka şekilde hakaretler ettikten sonra dönüp seni seviyorum diyemiyordum' derdim. 'Senden nefret ediyorum, Richard, böyle olduğunda senden gerçekten nefret ediyorum' derdim. Helen, ruhu incindiği ve Richard'ın sözlü şiddeti ve saldırganlığı ile yaralandığı için Richard'a 'seni seviyorum' diyemiyordu. Richard'ın davranışı, Helen'in ona olan sevgisini sorguladığı anlamına geliyordu. Helen ailesine olan bağlılığını sorgulamamıştı.

Bir çok kadın partnerlerinin şiddet dolu ve saldırgan davranışları sonrası onlarla sevişirken zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu tavır, Birleşik Krallık'ta yapılan bir araştırmada, tanıdıkları kadınlara yönelik şiddet uygulayan erkeklerin, şiddet dolu davranışları ile cinsellik ve

cinsel hayatları arasında bağlantıya ilişkin konuşmadaki isteksizlikleri ile zıtlık gösterir (Hearn, 1998: ch. 8). Bu çalışma kapsamında görüülen kadınlar için, partnerlerinin şiddet dolu ve saldırgan davranışlarının hatırası, cinsellik de dahil olmak üzere ilişkilerinin tüm yönlerine yayılmıştır. Cheryl, özellikle de cinsel ilişkiye girerken ve duygusal olarak yaklaşmışken, kocasının ona gösterdiği iki yüzü arasında paramparça bölündüğünden bahseder. Henüz, kocasının “acı veren dokunuşları” onun için hala gerçekliğini koruyorken, kocası ile yaklaşmayı ve istek dolu dokunuşların keyfini çıkarmayı zor ya da imkansız buluyordu:

Cheryl: Doug’a açıklamakta oldukça zorlandığım bir şey var. Doug’la işin cinsellik yönü oldukça zorlaşıyor çünkü bazen sadece ızdırap ve acı gibi geliyor. Bana neler yaptığını hatırlıyorum ve ‘yapamayacağım’ diye düşünüyorum ve hiç o ruh halinde olmuyorum.

Michelle: Duygusal açıdan yakınlık peki?

Cheryl: Evet, [duraklıyor] ‘Eğer beni çok kereler incitirsen Doug ve bana çok kereler öfke ile dokunursan, nasıl benimle duygusal yakınlık kurmak isteyebilirsin? Ve ben de artık seninle bu şekilde bir yakınlık kurmak istemiyorum. Sana, canımın yanacağından korkmadan ‘hayır’ diyebilmeyi istiyorum’. Bu durumu kabul edebilmiş değil.

Cheryl’in dile getirdiği uyumsuzluk, hem kocası hem de şiddetin faili olan Doug’u, hem “normal” hem de şiddet dolu karakteri de içinde barındıran parçalanmış bir özne olarak görmesinden kaynaklanıyordu. Bu, bazı erkeklerin kendi şiddet dolu geçmişleri ve şimdiki şiddetten uzaklaşmış benliklerini birbirinden nasıl birbirinden ayırdığını anımsatır (Hearn, 1998: 106-7).

Liz Eckermann (1997), modern sosyoloji kuramının bireyin inançları, tavırları, değerleri, ve eylemlerini birbiri ile entegre etmeye yönelik evrensel bir arayış içinde olduğunu ifade eder. Foucault, “içsel tutarlılık” arayışını yadsıyarak bunun yerine parçalı özne konumlarının geçerliliğini savunur. Foucault, bireysel kimlik ve toplumsal formasyonlara yönelik merkezsizleştirilmiş bir yaklaşım önerir.

Eckerman, Foucault ile hemfikir olmanın “herhangi bir birey ve herhangi bir toplumun, çok parçalı, sürekli değişen ve çoğu zaman da kendi ile çatışan kimliklere sahip olabileceği” anlamına geldiğini düşünür (Eckermann, 1997: 153).

Bedenin dışındaki fiziksel hasar, yaralanmalar ve zedelenmeler gibi örneğin, bedenin içinde ve insanın ruhunda da duygusal yara izleri bırakabildiği gibi, duygusal yaralanmalar da bedenin dışında, psikosomatik şikayetler şeklinde, kendilerini gösterebilirler. Deri hastalıklarını inceleyen Jay Prosser (2001: 54) “ruhsal dalgalanmaların, bilinçdışının histerik semptomlarına bağlı olarak cilt yüzeyinde travmatik hatıralar bırakabileceğini” not etmiştir. Bu açıdan bakıldığında, bilinçdışı, yaralarını bedenin üstüne naksetme kapasitesine sahiptir. Yapılan görüşmelerde, Kate, Sam’in fiziksel olmayan şiddetinin bedenindeki yansımalarını nasıl deneyimlediğini aktarmıştır. Sam, Kate’i fiziksel olarak istismar etmemiştir, onun istismarı daha çok sözlü, duygusal ve toplumsaldı. Sam ve Kate, önceki ilişkilerinden olan çocuklarının ebeveynliği de dahil bir çok konuda karşı karşıya gelecekti. İki yıllık bir dönem boyunca Kate ile üç kez mülakat yapıldı. İşyerinden uzun süreler uzaklaşmak zorunda kalması ve özel bir psikiyatri hastanesine yatması sebebi ile Kate ile buluşup görüşmek için bir kaç deneme yaptık. İkinci görüşmede, bir yürüme yardımcısı kullanıyordu. Bu ikinci toplantıda, Kate rahatsızlığını şöyle açıklıyordu:

Yine hastaneye yattım - aslında [kızımın] bir süreliğine [evi] terk etmesinin ardından hastanedeydim zaten, çünkü uzun ve aşırı stres yüzünden doktorların panik bozukluk dediği rahatsızlık olmuş bende. Artritim de vardı, psoriatic artrit, çok stresli olduğumda çirkin başını köşeden gösteren fibromiyaljim de vardı, bu sebeple bir de bunlarla uğraşıyordum.

Evet, evde bakım hizmetlerine gittim, bana yürümem için yardımcıları ve başka şeyler de verdiler. Hastaneden çıktım ama bugün doktorumu aradım çünkü dün gece bir panik atak geçirdim, epey ciddi bir ataktı, intihar düşüncesi ile

ilgili sorunlarım var, halbuki böyle olmak böyle düşünmek normalde benim yapacağım bir şey değil”.

Bu mülakatta Kate, bir dizi hastalığını –fiziksel ve ruhsal sorunlarını- anlatıyor ve sonuç olarak, bu düşünce ve davranışların onun için “normal” ya da olağan olmadığını söylüyor. Üçüncü ve son mülakat tarihi geldiğinde, Kate ve Sam ilişkilerini noktalamıştı ve Kate görüşmeye gelmek konusunda tereddütlüydü. Fiziksel olarak değişmişti, yeni saç rengi ve kesimi dışında, selam vermek için kapıya kadar kendi başına yürümüştü. Son mülakat boyunca Kate, çok kökten fiziksel değişimlerden bahsediyordu:

[İlişki de bittiğine göre] kararımı o anda vermiştim, her gün bir milimetre bile olsa ileri doğru ilerleyecektim. Ve her gün yürümeye başladım. Tepenin başına kadar yürüdüm. Tepenin en başında “Durmak Yasaktır” levhası vardı bir tane. Levhada bir göçük olması lazım artık, çünkü her gittiğimde “Bu senin için Sam” deyip bir tane vuruyordum levhaya. Çünkü Sam bana hiçbir işe yaramadığımı söylüyordu; daha başka bir sürü şey de söylüyordu. Ve onu terk ettiğimde yürüyemiyordum ve tepenin başına kadar tek başıma yürüdüm, kendimi tepenin o başına kadar yürümek için zorladım, “Durmak Yasaktır” levhasına vurdum ve kendi kendime “yürüyeceğim” diye düşündüm. Yürüme yardımcısından kurtuldum, her şeyden kurtuldum. Baş ağrıları çekmekten kurtuldum. Sonra kendi kendime düşündüm “Bir iş bulacağım”. Eski patronlarımı aradım. Bana “referansları boşver. Geri gelip bizim için çalışacak mısın?” dediler. Şimdi de o günden beridir orada çalışıyorum. Migren krizlerim geçtiğinde dedim ki “iki aydan beri migren krizi geçirmiyorum. Ne komik. Tam da Sam’den ayrıldığım zamandan beri. Şimdi yürüyebilirim. Ne komik...Beni artık bağlayacak kimse yok.

Kate bedensel ve psikolojik iyileşmesini, onu duygusal açıdan istismar eden ilişkisinin bitimi ile ilişkilendiriyor. Yaşadıkları üzerine düşündükten sonra Kate, bedensel ve ruhsal rahatsızlıklarını, Sam’ın

istismar ve şiddet dolu davranışlarının bir yansıması olarak görüyordu. Kate için, duygusal yaralanmaları ve yara izleri, ruhsal rahatsızlıklar olarak kendini gösteriyordu. Ruhsal ve fiziksel işlevsel bozukluklarının, partnerinin sözlü istismarı ve şiddeti olmasa, hiç yaşanmayacağına inanıyor. Bunun en çarpıcı kanıtı, Kate'in yeniden kavuştuğu sağlığının, fiziksel ve duygusal iyilik halinin zamanlamasını şiddet dolu ilişkisinin bitişi ile ilişkilendirmesidir.

Duygusal yaralar, erkek şiddeti deneyimi sonrası kadınların bedeninde var olur ve varlıklarını sürdürürler. Duygusal yaralar görünmezler ve bu sebeple de bedenin dış yüzünde görünür olan fiziksel yaralar ve zedelenmeler gibi tıbbi ve yasal alınmasını gerektirecek bir meşruiyetleri yok gibi kabul edilir. Kadınlar kendilerini elden ayaktan düşmüş gibi tanımlarlar, tamamen olmasa da, kısmen bunun sebebi, uğradıkları zararın ve yaralarının hiçbir fiziksel kanıtı olmaması sebebi ile kendilerini şiddet mağduru olarak görüp göremeyeceklerini sorgulamalarıdır. İlişkinin bitiminin hemen akabinde, Kate geçirdiği bir dizi ruhsal ve fiziksel rahatsızlıkların şiddet dolu bir ilişki yaşamının sonucu olduğunu düşünüyordu. Kate, Sam'in sürekli tekrar eden sözlü, duygusal ve toplumsal şiddet davranışlarının hedefiydi. Kate, bu şiddeti içsel olarak özümsemiş görünüyordu ve bu şiddet de kendisini psoriatic artrit ve fibromiyalji gibi fiziksel rahatsızlıklar olarak gösteriyordu.

“Aşk ısırtıkları deneyimleri ve anlamları: karmaşık bir cinsellik ve şiddet vakası

Şiddet konusunu ve şiddetin kadınlar için ne anlama geldiğini konuşurken, bazı kadınlar “aşk ısırtıklarından” “aşk berelerinden” veya “öpücük izlerinden” bahsettiler. Bu çalışmada, kadın ve erkeklere aşk ısırtıkları ile ilgili hiçbir şey sorulmamıştı. Aşk ısırtıkları hakkında yapılan yorumlar, kadınların erkek şiddeti deneyimleri ile ilgili bir tartışma bağlamında kadınlar tarafından kendiliğinden ifade edilmişlerdi. Mülakata alınan erkeklerin hiçbiri verdikleri ya da aldıkları öpücüklerin bıraktığı izleri uyguladıkları şiddetin bir parçası olarak algılamamışlardır. Bu durum, erkeklerin, kadınların öpücük izlerini bir

şiddet eylemi olarak gördüklerinin farkında olmadığını göstermektedir. Hem fiziksel zedelenmeler hem de duygusal yaralarla karşılaştırıldığında, “aşk ısırıkları” çok daha fazla karmaşık bir durumdur. Bir aşk ısırlığının varlığı, ister cinsel istek kaynaklı olarak tanımlansın ister tanımlanmasın, içerideki dışarı ve dışarıdaki içerisinin kesişme noktası olarak anlaşılabilir. Bu olası iki bileşenli yapıyı sorunsallaştırır; beden yüzeyine uygulanan güçten beden içinde uygulanan güce, cinsel temastan şiddete, içsel hafızadan dışsal işaretlere kadar kadar sahip oldukları anlamlar değişebilir.

Sert aşk ısırıkları ya da öpücük izleri bedenin her yerinde bulunabilir, varlıkları yalnızca elbisenin örtmediği görünebilir yerlerde, örneğin kadının boynunda ise başkaları tarafından bilinecek ve cinsel birliktelik ve hatta seks düşkünlüğü iması yapacaktır. “Aşk ısırlığının” anlamı bağlamına göre değişir, çoğu zaman belirsizdir, başka bir bağlam yoksa, aşk ısırlığının rıza ile olduğu varsayılır ve keyif alındığı düşünülür. Aşk ısırlığı tek başına şiddet dolu bir ilişkiyi göstermez, bir şiddet mağduru kimliği de üretmez. Diğer şiddet izleri olmadan, “aşk ısırlığının” erotik olduğu, en azından olabileceği varsayılır. Aşk ısırıkları veya öpücük izleri de, gören kişilere cinsel “rahatlık” veya öpücüğün “çok ileri gittiğini” düşündürür (Alapack, 2007; Alapack et al., 2005; Tea, 2002). Kimin gördüğüne bağlı olarak, kişi için bu izler hem bir gurur hem de utanma kaynağı olabilir – bir “nişan” olarak gösterilir ve taşınabilir veya utanç içinde gizlenebilir.

Norveçli ve Danimarkalı psikologlardan oluşan ekibi ile Alapack (2005) 52 ergen yaştaki öğrenciden bazı bedensel deneyimleri (ilk öpücük, ciddi kıskançlık krizi, partnerle bir araya gelindiğinde yüzün kızarması, sevgi ile ya da hafif sertçe dokunulma ya da öpücük izi bırakacak şekilde öpmek ya da öpülme gibi) tanımlamalarını istedi. Bu öğrencilerden 11’i, kadınlar ve erkekler için değişen anlamları ile, öpücük izi bırakacak şekilde öpme ya da öpülme deneyimlerini aktardı. Görüşmenin yapıldığı tarihte, görüşülen kişiler şiddet içeren bir ilişki içinde oldukları konusunda bir bildirim yapmamışlardı. Şiddet içermeyen bir ilişkideki öpücük izi anlatımları, cinsel arzu, zevk ve yeni cinsel düşüncelerin uyanışı anlamına geliyordu. Bazı görüşmeciler,

öpücük izlerinin kimsenin göremeyeği daha özel bölgelerde, mesela erkeğin iç baldır kısmı, olduğunu söylediler. Bir görüşmeci, çiftin özel bölgelerdeki öpücük izlerinin nasıl saklandığını aktarmıştı: “cinsel organlarımızın yanında, ilk sevişmemizin hemen sonrasında...birbirimize adanmışlığımızın birer ifadesi olarak...sanki bedenlerimizden yapılma nişan yüzükleri gibi.. (Alapack et al., 2005: 57).

Bu çalışmadaki görüşmeler sırasında, istek mağdur olsun ister fail, öpücük izinin yerinin önemli olduğu ve çoğu zaman sahiplenme ya da mührünü basma izleri olarak herkes tarafından görünür olduğu kayda geçirildi. Mülakatlardan birinde, Jodie, istemediği halde oluşan öpücük izi ile ilgili şunları söyledi: “dışarı çıkmadan önce öpmeye devam ediyordu ve boynuma zorla bir öpücük izi bıraktı, bu ondan daha çok iğrenmeme sebep oldu”. Jodie için, bu hiçbir duygusal yönü olmayan ve herkesin göreceği şekilde “zorla” kondurulan öpücük izinin tam dışarı çıkmadan önce gelmesi önemliydi. Utanmıştı ve bu öpücük izini dışarıda herkes içinde bir beden aksesuarı olarak taşımaya zorlanmıştı. Bu öpücük izi partnerine karşı duyduğu iğrenme izinin bir hatırlatıcısıydı.

Bu vakada, öpücük izi, Jodie'nin dışarı çıktığında başkaları ile toplumsalleşmesinin önüne geçmek ve bu hali ile bir tür toplumsal kontrol ve toplumsal şiddetin farklı bir türüydü sadece (Hanmer, 1996). Bu sebeple, tüm aşk ısırıklarının bir şiddet hali olduğunu söylemek zor olsa da, şiddetli bir şekilde ya da bir şiddet davranışı bağlamında meydana geldiğinde, aşk ısırığının şiddet davranışının bir parçası olduğu tespiti daha olasıdır. Şiddet içeren bir ilişkide aşk ısırıkları, erotik duygulara yönelik bir hareketten ziyade, bir kontrol aracı ve (cinsel) sahiplenmenin bir aracı olarak kullanılırlar. Sally, partnerinin aşk ısırıklarını bir kontrol yöntemi olarak kullandığından bahsetmişti. Erkek arkadaşı, üniversitede yeni bir kursa bağlayacağı günden bir gece önce boynuna öpücük izleri bırakmıştı. Bu durumda, Sally'nin boynunda yeni oluşmuş öpücük izlerinin varlığı, diğer erkek ve kadınlara Sally'nin cinsel olarak başkaları için uygun olmadığını ve halihazırda bir ilişkide olduğunu gösteren bir semboldü. Evli değillerdi ve cinsel olarak başkaları için uygun olmadığını olağan işareti olan bir yüzük takmıyorlardı. Bu durumda, öpücük izinin varlığı bir sahiplik ya da

mülkiyeti gösteren bir sembol olarak yorumlanabilir. Bir ilişki içinde öpücük izinin kendisi de bir ilişkinin kanıtı olarak görülebilir. Chloe “Aramızdaki ilişki çok iyi gidiyordu ve şimdi bu oldu. Çok komikti çünkü iki gün öncesinden boynunda bir iz görmüştüm ve nasıl da denizaltında bir şeyin ona çarptığını söylemişti ve ‘çarpmak için ne garip bir yer, tam da boynunda’ diye düşünmüştüm ve iki ile ikiyi toplamaya başlamıştım” diye anlatıyor durumu. Chloe için, kocasının bir ilişkisi olduğuna ilişkin bir tartışmaya götüren bir dizi şüpheli olay olmuştu. Bu olaydan sonra bile, kocasının boynundaki (öpücük izi olduğunu düşündüğü) izin kaynağı ile söyledikleri yüzünen bir ilişkisi olup olmadığından tam emin olamıyordu. Chloe şöyle anlatıyor:

[A]ma bugüne kadar hala bu konu ile ilgili hakikati bilmiyorum çünkü boynunda bir iz vardı ve bunun onu korkutup korkutmadığını bilmiyordum, yani bu kanıt yüzünden, ya da işyerinde ona birşeyin çarpıp çarpmadığını ya da birisinin ona saldırıp saldırmadığından emin değildim.

Chloe'nin kocasının boynundaki ize ilişkin aşk ısırığı olabileceği yönündeki yorumu ona bir ilişkinin görünür kanıtını sunuyordu; ama kocasının inkarı, onun daha fazla bilgiye ihtiyacı olduğu anlamına da geliyordu, çünkü boynundaki bu iz birçok başka şekilde de açıklanabilirdi. Şiddet içerikli ilişkiler bağlamında, aşık ısırıkları, cinsellik, şiddet, beden üzerindeki izler ve Dışarıdaki İçerisi ve İçerideki Dışarısı kavramlarının karmaşık bir bir aradalığına işaret eder. Aşk ısırıkları, kimin bedeninde ve bedenin neresinde olduğunda bağlı olarak erkekler ve kadınlar için de farklı anlamlar taşır. Özellikle de, aşk ısırığının şiddet ile (öncesinde, sırasında, ve sonrasında) ilişkisi, kimin aşk ısırığını verdiği, ne zaman, hangi cinsel, şiddet içerikli, cinsel şiddet içerikli ya da başka bağlamlarda bu ısırığın oluştuğu gibi kilit sorulara yanıt aranır. Bu tür durumlarda, aşk ısırıklarının, cinsel ilişkini varlığının başkaları tarafından da tahmin edilebileceği evlilik, sevgililik, ya da diğer yakın birlikteliklerde tecavüz ya da cinsel saldırı belirtisi olarak değil de cinsel sahiplenmenin izleri olarak düşünülmesi daha uygundur. Dahası, aşk ısırıklarının belirsiz doğası, hem aşk ısırıklarının varlığı hem

de özel ya da varsayılan nedenleri bağlamında, iktidar ve baskının vücut bulmuş hallerine başka bir katman daha ekler. “aşk” ve “ısırıkları” kelimelerini bir araya getiren terimin kendisi bu belirsizliği dile getirir ve bu sebeple şiddeti ve yaralanmayı bir adım öteye taşır: eylem halindeki cinselliğin şiddetleştirilmesi (Hearn, 1998: 158).

Sonuç

Grosz’ın İçerideki Dışarı ve Dışarıdaki İçerisi modeli, evlilik ve benzeri ilişkilerde erkek şiddetinin hedefi olarak kadın bedenini analiz etmek için güçlü bir yol ortaya koyar. Şiddetin hem fiziksel hem de fiziksel olmayan şekilleri ve etkilerinin incelenmesinin gerekliliğine işaret eder zira şiddet dolu bir ilişki bağlamında kadın bedeninin içinde ve dışında etkileri apaçık görülür. Kadın bedeninin dış yüzündeki berelenmeler gibi şiddet izlerinin, görünür olduklarında, şiddet sonucu oluştuğu var sayılır. Fiziksel olmayan şiddet izleri, duygusal yaralar gibi, doğrudan ve açık bir şekilde beden dış yüzeyinde bir iz bırakmaz ama bedenin içinde, insanın ruhunda, iç yaşamda izlerini bırakırlar; kolayca görülebilir değildirler ve kodlarının çözümlenmesi gerekir. Aşk ısırıkları, çoğu zaman başkaları tarafından görülebilecek şekilde bedenin dış yüzeyine bırakılmış izlerdir; ancak cinsellik ve şiddetin karmaşık kesişim noktaları yine de özel bir bağlamsal çözümlenme gerektirir. Kadının bedeni üzerindeki zedelenme izleri, ev içi mahremiyeti aşar ve genelde gizli ve mahrem olan şiddeti kamusal alana taşır. Kadının bedenindeki zedelenmeler, kadını ev içi şiddetin mağduru olarak tanımlama kapasitesine sahiptir. Şiddet eylemine ilişkin kamusal bir soruşturma ya da mağdurun zorla itirafının alınması ile sonuçlanabilir. Zedelenmeler, kadının -bedenin görünen yerlerini kapatmak ve kendilerini ve erkek faili başkalarının bakışlarından korumak için davranışlarını değiştirmek gibi – özgözetim davranışlarına yönelmesine de sebep olabilir. Kadın bedenindeki “ev içi şiddetten” kaynaklanan zedelenmeler ve yaralar, kadının bedenine “mağdur” konumunu nakşeder. Bu durum, erkeklerin bedeninde spor mücadelesi ya da yaralanma sonucu oluşan kahramansı, muzafferlik simgesi izler

olarak okunan yara izleri ile tezatlık gösterir. Grosz (1994) bu türden bedene kazınmış izlerin, yeniden yazılma ve dönüşüm kapasitesi olduğunu ve kadına özgürlük ve otonomi kazandırabilecek birçok farklı bağlamda yaşanabileceği ve sergilenebileceğini ileri sürer.

Bunun ilginç bir örneği, feminist literatürde ve sağlık ve toplum sağlığı çalışanları arasında (“mağdur” yerine) hayatta kalan – survivor kavramının kullanılmasıdır (Kelly et al., 1996; Dunn, 2005). Avustralyalı bir hemşire ve akademisyen olan Charmaine Power (1998) mağdur/hayatta kalan ikiliğini çözümler ve “güçlü kadını” erkek şiddeti deneyimi olan kadınlar için alternative bir kimlik olarak tanımlar. Bireysel bir seviyede, tıp mesleği kadın bedeninde, kadın bedenini ev içi şiddetin bir mağduru olarak simgeleştirecek ve damgalayacak izler arar. Yaralanmanın derecesine bağlı olarak, kadın bu izlerin herkes tarafından görülüp görülmeyeceğine ya da tıbbi yardım alıp almayacağına karar verebilir, mağdur etiketini riske atar ve kendisini “hayatta kalan” veya “güçlü kadın” olarak yeniden tanımlayabilir.

Kadınların bedenindeki zedelenme izleri olmadan, bazı kadınlar şiddet dolu bir ilişki içinde oldukları iddiasını haklı çıkartamayacaklarını hissedebilirler. Onlara göre, duygusal incinme, acı, izler ve yaralanmalar yasal ve tıbbi müdahale ile yardım ve destek istemek için yeterli değildir. Bir kadın, Kate, bedensel fiziki ve mental rahatsızlık belirtileri olduğunu ve bunların partnerinin fiziksel olmayan istismarının psikosomatik sonuçları olduğunu aktarmıştır. Bu sebeple, sözlü, duygusal, ya da toplumsal istismarlar ve yaralanmalar gibi fiziksel olmayan şiddet türlerinin de somatik sonuçları olabilir. Bedenin yüzeyindeki zarar veya yaralanmalar, Kate’in yürüme güçlüğünde görüldüğü gibi görünmeyen yaralardan farklı bir etkiye sahiptir. İlk vakada, şiddet(in bir türü) ile ilgili net bir mesaj verilir: ikinci vakada ise mesaj farklı bir seviyededir ve farklı yorumlara açıktır. Burada önemli nokta, bu bağlamda, izlerin görünebilirlik derecesi (dış görünüşte, kıyafet altında, dikkatli bakıldığında görülebilir olması), farklı şekillerde uygulanan şiddetten kaynaklanan fiziksel ya da diğer türlü zararlar ve bu izlerin, özellikle de aşk ısırıklarının, bazen belirsiz, anlamları arasındaki etkileşimdir. Bu anlamlar, deri yüzeyinde bir zor kullanmadan beden içinde bir zor

kullanmaya, cinsel temastan şiddet dolu bir temasa, içsel hafızadan beden dışındaki bir ize kadar değişiklik gösterir. Bedenin herkes tarafından görülecek bir yerine bırakılacak bir aşk ısırtığı, yönlendirici olabilir, toplum gözünde kadının sahipli ya da cinsel olarak başkaları için müsait olmadığını gösterebilir. Daha da önemlisi, aşk ısırtıkları, tek başlarına bir anlam taşımazlar, ilişki içindeki şiddetin simgesi olabilirler. Bedendeki izin doğasını belirleyen ilişkinin bağlamının - başka bir deyişle, duygusal olmayan, zorla yapılmış ve yaralanmaya sebep olan bir temas bağlamının olup olmadığının -bilinmesine ihtiyaç vardır. İlişki bağlamını bilmeden, aşk ısırtığı da cinsel olarak başkaları için müsait olunmadığını gösteren, ve potansiyel olarak erotik bir anlam içeren, bir iz olarak anlaşılacaktır. Bazı cinsel, aşk ve şefkat dolu bağlamlarda gururla yaşanacak bir temas başka bir bağlamda daha fazla acı ve utanç anlamına gelinebilir. Böyle bir potansiyel belirsizlik, bu izlerin deneyimsel gücünden kaynaklanmaktadır. Bir aşk, adanmışlık ve bağlılık izi olabilecek olan bir iz, mülkiyet, sahiplik ve şiddet izine dönüşebilir ve bu sebeple de çok daha fazla yaralayıcıdır. Bazı durumlarda, aşk ısırtıkları, Dışarıdaki İçerisi ve İçerideki Dışarısının kesişme noktasında yer alır ve bu sebeple de zaten problemlili olan ikilikleri daha da fazla problemlili bir hale dönüştürebilir.